

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2019. gada 29. jūlijā *

Valsts pienākumu neizpilde – Direktīvas 2006/123/EK un LESD 49. un 56. panta pārkāpums – Ierobežojumi un prasības attiecībā uz inženieru, patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrību juridisko adresi, juridisko formu, dalību to kapitālā un daudznozaru darbībām

Lietā C-209/18

par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2018. gada 23. martā cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *G. Braun* un *H. Tserepa-Lacombe*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Austrijas Republiku, ko pārstāv *G. Hesse*, pārstāvis,

atbildētāja,

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko sākotnēji pārstāvēja *T. Henze* un *D. Klebs*, vēlāk – *D. Klebs*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *M. Vilars* [*M. Vilaras*], tiesneši *K. Jirimēe* [*K. Jürimäe*], *D. Švābi* [*D. Šváby*], *S. Rodins* [*S. Rodin*] (referents) un *N. Pizarra* [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāts: *M. Špunars* [*M. Szpunar*],

sekretārs: *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

- 1 Savā prasībā Eiropas Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, saglabājot prasības attiecībā uz civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību juridisko adresi, prasības attiecībā uz dalību civilinženieru, patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrību kapitālā un to juridisko formu, kā arī ierobežojumus attiecībā uz civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību daudznozaru darbībām, Austrijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.) 14. panta 1. punktā, 15. panta 1. punktā, 2. punkta b) un c) apakšpunktā un 3. punktā un 25. pantā, kā arī LESD 49. un 56. pantā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 2 Direktīvas 2006/123 9. apsvērumā ir paredzēts:

“Šī direktīva attiecas vienīgi uz tām prasībām, kuras ietekmē piekļuvi pakalpojumu sniegšanas darbībai vai tās veikšanu. Tādēļ tā neattiecas uz tādām prasībām kā ceļu satiksmes noteikumiem, zemes apstrādes un izmantošanas noteikumiem, pilsētu un lauku plānošanai, būvniecības standartiem, kā arī administratīvām sankcijām, kuras piemēro par neatbilstību šādiem noteikumiem, – kas konkrēti nereglamentē vai konkrēti neietekmē pakalpojumu sniegšanas darbību, taču kas pakalpojuma sniedzējiem jāievēro, veicot saimniecisku darbību, tāpat kā personām, kuras veic privātus darījumus.”

- 3 Šīs direktīvas 22. apsvērumā ir paredzēts:

“Veselības aprūpes izslēgšanai no šīs direktīvas piemērošanas jomas būtu jāattiecas uz veselības aprūpi un farmaceitiskajiem pakalpojumiem, ko pacientiem sniedz veselības aprūpes darbinieki, lai novērtētu, saglabātu vai atjaunotu viņu veselības stāvokli, ja dalībvalstī, kurā pakalpojumi tiek sniegti, šādas darbības var veikt vienīgi reglamentēto profesiju pārstāvji.”

- 4 Minētās direktīvas 40. apsvērumā ir šāds:

“Jēdzienu “sevišķi svarīgi iemesli saistībā ar sabiedrības interesēm”, uz ko ir atsauces dažos šīs direktīvas noteikumos, pakāpeniski ir izstrādājusi Tiesa savā judikatūrā attiecībā uz [EKL] 43. un 49. pantu, un tas var turpināt attīstīties. Šis jēdziens, kā tas atzīts Tiesas judikatūrā, aptver vismaz šādas jomas: [..] veselības aizsardzība, [..] pakalpojumu saņēmēju aizsardzība [..].”

- 5 Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta f) un l) apakšpunktā ir noteikts:

“Šo direktīvu nepiemēro šādām darbībām:

[..]

- f) veselības aprūpes pakalpojumiem, neatkarīgi no tā, vai tos sniedz ar veselības aprūpes iestāžu starpniecību, no veida, kā tie organizēti vai finansēti valsts līmenī, un no tā, vai tie ir publiski vai privāti;

[..]

- l) pakalpojumiem, ko sniedz notāri un tiesu izpildītāji, kuri iecelti ar oficiālu valdības aktu.”

6 Saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 2. punktu jēdziens “pakalpojumu sniedzējs” minētās direktīvas vajadzībām ir definēts kā jebkura fiziska persona, kas ir kādas dalībvalsts valstspiederīgā, vai jebkura LESD 54. pantā minēta juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, kuras piedāvā vai sniedz pakalpojumus.

7 Šīs pašas direktīvas 14. panta “Neatļautas prasības” 1. un 3. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nedrīkst noteikt, ka piekļuve pakalpojumu darbībai vai tās veikšana attiecīgās dalībvalsts teritorijā ir atkarīga no kāda turpmāk norādītā faktora:

- 1) diskriminējošas prasības, kas ir tieši vai netieši balstītas uz valstspiederību vai – uzņēmumu gadījumā – juridiskās adreses atrašanās vietu, tostarp jo īpaši:
 - a) prasības attiecībā uz pakalpojumu sniedzēja, tā darbinieku, personu, kurām pieder kapitāla daļas vai akcijas, vai pakalpojumu sniedzēja vadības vai pārraudzības struktūru locekļu valstspiederību;
 - b) prasība, ka pakalpojumu sniedzējam, viņa darbiniekiem, personām, kurām pieder kapitāla daļas vai akcijas, vai pakalpojumu sniedzēja vadības vai pārraudzības struktūru locekļiem jābūt attiecīgās teritorijas iedzīvotājiem;

[..]

- 3) ierobežojumi pakalpojumu sniedzēja brīvībai izvēlēties starp galveno vai pakārtoto uzņēmumu, jo īpaši pakalpojumu sniedzēja pienākums izveidot savu galveno uzņēmumu attiecīgās dalībvalsts teritorijā, vai brīvības ierobežojumi izvēlēties starp uzņēmuma veidu – pārstāvniecību, filiāli vai meitasuzņēmumu.”

8 Direktīvas 2006/123 15. panta 1. punktā, 2. punkta b) un c) apakšpunktā un 3., 5. un 6. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis pārbauda, vai saskaņā ar to tiesību sistēmu tiek piemērota kāda no 2. punktā minētajām prasībām, un nodrošina, ka visas šādas prasības atbilst 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem. Dalībvalstis pielāgo savus normatīvos vai administratīvos aktus tā, lai tie atbilstu šiem nosacījumiem.

2. Dalībvalstis pārbauda, vai to tiesību sistēmā kā nosacījums, lai atļautu piekļuvi pakalpojumu darbībai vai tās veikšanu, ir paredzēta atbilstība jebkurai no šādām nediskriminējošām prasībām:

[..]

b) pakalpojumu sniedzēja pienākums izvēlēties konkrētu juridisku formu;

c) prasības, kas saistītas ar kapitāla daļu vai akciju turēšanu uzņēmumā;

[..]

3. Dalībvalstis pārbauda, vai 2. punktā minētās prasības atbilst šādiem nosacījumiem:

a) nediskriminēšana: prasības nedrīkst ne tieši, ne netieši būt diskriminējošas saistībā ar valstspiederību vai uzņēmumu gadījumā – saistībā ar juridiskās adreses atrašanās vietu;

b) nepieciešamība: prasībām ir jābūt pamatotām ar sevišķi svarīgu iemeslu saistībā ar sabiedrības interesēm;

c) samērīgums: prasībām ir jābūt piemērotām, lai sasniegtu noteikto mērķi; tās nedrīkst būt augstākas, nekā ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai, un nedrīkst pastāvēt iespēja šīs prasības aizstāt ar citiem mazāk ierobežojošiem pasākumiem, ar kuriem sasniedz to pašu rezultātu.”

[..]

5. Šīs direktīvas 39. panta 1. punktā paredzētajā savstarpējā novērtējuma ziņojumā dalībvalstis norāda:

a) prasības, kuras tās plāno saglabāt, un iemeslus, kāpēc tās uzskata, ka šīs prasības atbilst 3. punktā izklāstītajiem nosacījumiem;

b) prasības, kuras ir atceltas vai padarītas mazāk ierobežojošas.

6. No 2006. gada 28. decembra dalībvalstis neievieš nevienu tāda veida jaunu prasību, kas minēta 2. punktā, izņemot gadījumus, kad šī prasība atbilst 3. punktā minētajiem nosacījumiem.”

9 Direktīvas 2006/123 25. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojumu sniedzējiem nepiemēro prasības, kas tiem uzliek par pienākumu veikt tikai vienu konkrētu darbību vai kas ierobežo darbību apvienošanu vai to veikšanu partnerībā ar citām darbībām.

Tomēr šādas prasības var noteikt šādiem pakalpojuma sniedzējiem:

a) reglamentēto profesiju pārstāvjiem, ciktāl tas ir attaisnojams, lai garantētu atbilstību profesionālās ētikas un rīcības noteikumiem, kas var atšķirties atkarībā no katras profesijas īpatnībām, un nepieciešams, lai nodrošinātu to neatkarību un objektivitāti;

b) sertifikācijas, akreditācijas, tehniskās uzraudzības, testēšanas vai izmēģinājuma pakalpojumu sniedzējiem, ciktāl tas ir attaisnojams, lai nodrošinātu to neatkarību un objektivitāti.

2. Ja starp 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem pakalpojumu sniedzējiem ir atļautas daudzozaru darbības, dalībvalstis nodrošina, ka:

a) tiek novērsti interešu konflikti un konkrētu darbību nesavienojamība;

b) tiek nodrošināta atsevišķām darbībām prasītā neatkarība un objektivitāte;

c) profesionālās ētikas un rīcības noteikumi dažādām darbībām ir savstarpēji savienojami, jo īpaši attiecībā uz dienesta noslēpuma jautājumiem.

3. Šīs direktīvas 39. panta 1. punktā minētajā ziņojumā dalībvalsts norāda, kuriem pakalpojumu sniedzējiem piemēro šā panta 1. punktā paredzētās prasības, šo prasību saturu un iemeslus, kuru dēļ tās uzskata šīs prasības par attaisnotām.”

Austrijas tiesības

ZTG

- 10 *Ziviltechnikerengesetz* (Civilinženieru likums, *BGBL.* 156/1994) 21. pants “Sabiedrības mērķis”, lietā piemērojamajā redakcijā (*BGBL.* I, 50/2016; turpmāk tekstā – “ZTG”), ir šāds:

“1. Saskaņā ar turpinājumā izklāstītajiem noteikumiem civilinženieri, lai tie varētu vienīgi pastāvīgi strādāt civilinženiera profesijā, var veidot pilnsabiedrības, komandītsabiedrības, sabiedrības ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrības, kurām ir sava licence, ko izdevusi Federālā ekonomikas un darba lietu ministrija [..].

2. Civilinženieru sabiedrības pašas darbojas civilinženiera profesijā.

3. Saskaņā ar civiltiesībām izveidotas sabiedrības ar personām, kas darbojas kā pašnodarbinātie, bet ne brīvajā profesijā, izveide ir atļauta tikai tad, ja tām nav tiesību veikt izpildes uzdevumus. Uz šādu sabiedrību neattiecas šā federālā likuma 2. nodaļas noteikumi.”

- 11 ZTG 25. pantā “Juridiskā adrese un nosaukums” ir noteikts:

“1. Civilinženieru sabiedrībām ir jāreģistrē juridiskā adrese Austrijā, kāda no biedriem ar vadības un pārstāvības tiesībām vai valdes locekļa biroja adresē.

2. Civilinženieru sabiedrību nosaukumam ir jāpievieno frāze “civilinženieru sabiedrība”, ievērojot vispārējos tiesību aktu noteikumus attiecībā uz sabiedrību nosaukumiem. Vārds “Ziviltechniker” [civilinženieris] var tikt saīsināts kā “ZT”.

3. Sabiedrības dokumentos jānorāda visu to dalībnieku vārdi un pilnvarojumi, kuriem ir vadības un pārstāvības tiesības.”

- 12 Šā likuma 26. pantā ir paredzēts:

“1. Civilinženieru sabiedrības biedri drīkst būt tikai fiziskas personas un civilinženieru sabiedrības ar atļauju darboties profesijā.

2. Pašnodarbinātās personas, kas nav brīvo profesiju pārstāvji, kuru darbība tehniski atbilst civilinženieru sabiedrības licencei, kā arī to vadītāji vai biedri ar vadības un pārstāvības tiesībām nedrīkst būt šādu civilinženieru sabiedrību biedri.”

- 13 Minētā likuma 28. pantā ir noteikts:

“1. Civilinženieru sabiedrības vadītāji un pārstāvji drīkst būt tikai fiziskas personas, kas ir sabiedrības biedri, kuru pilnvaras ir spēkā un kuriem kopā pieder vairāk nekā puse no uzņēmuma kapitāldaļām. Darbībām, kuru veikšanai nepieciešamas tehniski dažādas vairāku civilinženieru licences, sabiedrības statūtos jebkurā gadījumā ir jānosaka, ka vadītājiem ar attiecīgu kvalifikāciju ir jārikojas kopīgi.

2. Par tehniskiem jautājumiem, kas saistīti ar civilinženieru sabiedrības darbību profesijā, kompetentajās sabiedrības struktūrvienībās lemj tikai tie biedri, kam ir aktīva licence. Nevar pieņemt nekādu lēmumu pret to dalībnieku gribu, kuriem ir lēmuma priekšmetam tehniski atbilstoša licence.

3. Biedriem, kas nav šīs profesijas pārstāvji, atbilstoši līgumam ir jāievēro profesionālās ētikas normas.

4. Ja civilinženieru sabiedrības ir reģistrētas līgumsabiedrības, biedri, kuriem nav aktīvas licences, var būt tikai komandīti.

5. Ja civilinženieru sabiedrības ir akciju sabiedrības, to statūtos jābūt paredzētām tikai vārda akcijām. Akciju nodošanu apstiprina pilnsapulce. Pilnsapulcei ir jāapstiprina nodošana tikai tad, ja ir ievēroti šā federālā likuma noteikumi un profesionālās ētikas normas.”

PAG

¹⁴ 1967. gada 7. jūnija *Patentanwaltsgesetz* (Patentu pilnvaroto likums, *BGBL.* 214/1967) 2. pants, lietā piemērojamajā redakcijā (*BGBL.* I, 126/2013; turpmāk tekstā – “PAG”), ir šāds:

“1. Iekļaušana patentu pilnvaroto sarakstā ir saistīta ar pierādījumu sniegšanu par atbilstību šādām prasībām:

- a) Austrijas pilsonība;
- b) tiesībspēja;
- c) kabineta pastāvīgā juridiskā adrese Austrijā;
- d) diploms, kas apliecina vismaz piecus gadus ilgu studiju pabeigšanu kādā Austrijas universitātē vai līdzvērtīgas studijas kādā Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices Konfederācijas universitātē tehnikas vai dabaszinātņu jomā, vai par līdzvērtīgu atzīts ārvalstu universitātes izdots kvalifikāciju apliecinošs dokuments;
- e) prakses laiks (3. pants);
- f) sekmīgi nokārtots patentu pilnvarotā eksāmens (8. un nākamie panti) ne agrāk kā vienu gadu pirms prakses beigām;
- g) civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saskaņā ar 21.a pantu.

2. Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzējas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsonība tiek uzskatīta par līdzvērtīgu Austrijas pilsonībai.

3. Attiecībā uz personām, kas atbilst 16.a panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem par patentu pilnvarotā profesiju, kvalifikācijas atbilstības pārbaude (15.a un 15.b pants) aizstāj 1. punkta d) līdz f) apakšpunktā minētās prasības.”

¹⁵ PAG 29.a pantā ir paredzēts:

“Sabiedrībām, kas darbojas patentu pilnvarotā profesijā, pastāvīgi jāievēro šādas prasības:

1. To biedri var būt tikai:
 - a) patentu pilnvarotie,
 - b) sabiedrībā ietilpstoša patenta pilnvarotā laulātais vai reģistrētais partneris un bērni,
 - c) bijušie patentu pilnvarotie, kuri atteikušies no darbības patentu pilnvarotā profesijā un kuri šīs atteikšanās brīdī bija sabiedrības biedri vai kuru biroju ir pārņēmusi sabiedrība;

- d) miruša patentu pilnvarotā pārdzīvojušais laulātais vai reģistrētais partneris un bērni, ja pirmais minētais nāves brīdī bija biedrs vai ja viņa pārdzīvojušais laulātais vai reģistrētais partneris un bērni apvienojas ar patentu pilnvaroto nolūkā turpināt biroja darbību;
- e) privāti Austrijas fondi, ko izveidojuši viens vai vairāki dalībnieki, kuru vienīgais mērķis ir a) līdz d) apakšpunktā minēto personu atbalstīšana.

2. Patentu pilnvarotie var piedalīties sabiedrībā kā personiski atbildīgi biedri vai – sabiedrību ar ierobežotu atbildību gadījumā – kā biedri ar pārstāvības un vadības tiesībām. Biedri, kas minēti 1. punkta b) līdz e) apakšpunktā, var piedalīties sabiedrībā tikai kā komandīti, biedri bez pārstāvības vai vadības tiesībām vai saskaņā ar pasīvā biedra principu. Personām, kas nav biedri, nedrīkst piederēt daļas uzņēmuma apgrozījumā vai peļņā.

3. Darbības patentu pilnvarotā profesijā pārtraukšana [48. panta 1. punkta c) apakšpunkts] neliedz saglabāt dalību sabiedrībā, taču zūd tiesības izmantot pārstāvības un vadības tiesības.

4. Laulātie vai reģistrēti partneri [1. punkta b) apakšpunkts] var ietilpt sabiedrībā tikai laulības vai reģistrētu partnerattiecību laikā; bērni [1. punkta b) un d) apakšpunkts] – tikai līdz 35 gadu vecumam, bet ilgāk tikai tikmēr, kamēr viņi gatavojas darbam patentu pilnvarotā profesijā.

5. Visiem biedriem pašiem ir jābūt savām tiesībām savā vārdā un uz sava rēķina; ir aizliegta biedra tiesību nodošana un fiduciāra pārvaldība.

6. Sabiedrības darbībai jāaprobežojas ar patenta pārstāvja profesijas praktizēšanu, ietverot nepieciešamās palīgdarbības un sabiedrības aktīvu pārvaldību.

7. Vismaz viena no patentu pilnvaroto sabiedrības biedriem biroja adresei ir jābūt reģistrētai sabiedrības juridiskajā adresē. Filiāļu izveidošanai *mutatis mutandis* piemēro 25.a pantu.

8. Patentu pilnvarotie var darboties tikai vienā sabiedrībā; tomēr sabiedrības statūtos var paredzēt, ka patentu pilnvarotais, kas ietilpst sabiedrībā, patentu pilnvarotā profesijā drīkst darboties arī ārpus sabiedrības. Patentu pilnvaroto sabiedrībām nedrīkst piederēt kapitāldaļas citās apvienībās, kuru mērķis ir kopīga profesijas praktizēšana.

9. Visiem patentu pilnvarotajiem, kuri ietilpst sabiedrībā, ir jābūt tiesībām vieni pašiem pārstāvēt un vadīt uzņēmumu. Nevienam no pārējiem dalībniekiem pārstāvības un vadības tiesību nav.

10. Patentu pilnvaroto sabiedrībā, kura ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, personas, kas nav biedri – patentu pilnvarotie, nevar iecelt par vadītājiem. Patentu pilnvaroto sabiedrībā nevar piešķirt prokūru vai deleģēt pilnvaras.

11. Nosakot sabiedrības darbības virzienus, izšķirošā ietekme ir patentu pilnvarotajiem. Patentu pilnvarotā, kas ir sabiedrības biedrs, pilnvaru īstenošana nedrīkst tikt pakļauta dalībnieku (pilnsapulces) norādījumiem vai apstiprinājumam.”

TĀG

- ¹⁶ 1974. gada 13. decembra *Tierärztegesetz* (Veterinārārstu likums, *BGBI.* 16/1975) 15.a pants, lietā piemērojamajā redakcijā (*BGBI.* I, 66/2016; turpmāk tekstā – “TĀG”), ir šāds:

“1. Tikai tie veterinārārsti, kuriem ir profesionāla kvalifikācija, vai sabiedrības, kuru biedri ir kvalificēti veterinārārsti, ir tiesīgi darboties veterinārās prakses vietā vai privātā veterinārajā klinikā. Profesijai nepiederošu personu dalība veterinārārstu sabiedrībā ir iespējama tikai kā pasīviem biedriem. Ja

sabiedrības ar ierobežotu atbildību izveides brīdī ir paredzētas arī filiāles, ir jānodrošina, lai par direktoru varētu būt tikai tāds sabiedrības biedrs veterinārārsts, kas papildus var vadīt tikai vienu filiāli, un viņam ir jāpieder sabiedrības kapitāldaļām.

2. Privātas veterinārās klinikas atbildīgā vadība ir jānodrošina kvalificētam veterinārārstam, kuram ir ārsta aptiekas atļauja.”

Pirmstiesas procedūra

- 17 Komisija 2014. gada 9. jūlijā nosūtīja Austrijas Republikai administratīvu vēstuli, kurā pieprasīja informāciju par prasībām, kas noteiktas valsts tiesību aktos attiecībā uz civilinženieru, patentu pārstāvju un veterinārārstu sabiedrībām saistībā ar to juridiskās adreses atrašanās vietu, juridisko formu un kapitāla īpašumtiesībām, kā arī uz daudznazaru darbību ierobežojumiem.
- 18 Austrijas Republika atbildēja ar 2014. gada 9. oktobra vēstuli, kurā šī dalībvalsts iesniedza Komisijai *PAG* grozījumu projektu, ko Austrijas likumdevējs tomēr nepieņēma.
- 19 Komisija 2014. gada 5. decembrī sāka *EU Pilot* procedūru, kuras ietvaros tā nosūtīja papildu jautājumus Austrijas Republikai, uz kuriem tā atbildēja 2015. gada 13. februārī.
- 20 2015. gada 19. jūnijā Komisija nosūtīja Austrijas Republikai brīdinājuma vēstuli.
- 21 Šī dalībvalsts 2015. gada 18. septembrī sniedza atbildi uz šo vēstuli.
- 22 2015. gada 5. oktobrī notika Komisijas un Austrijas Republikas tikšanās, lai apspriestu 2015. gada 18. septembra vēstules saturu. Pēc šīs tikšanās minētā dalībvalsts nosūtīja papildu vēstuli, kas datēta ar 2015. gada 23. oktobri, kurai bija pievienots *ZTG* grozījumu projekts. Ar šiem grozījumiem bija paredzēts atcelt prasību par civilinženieru sabiedrību juridiskās adreses vietu, un tiem bija jāstājas spēkā 2016. gada otrajā ceturksnī. Bija arī jautājums par to, ka jāmaina prasība par juridiskās adreses atrašanās vietu attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām, bet, pēc Komisijas domām, ierosinātajā formulējumā joprojām būtu pieļauts Direktīvas 2006/123 14. panta 1. punkta b) apakšpunkta un LESD 49. panta pārkāpums. Turklāt tika paziņots par *TĀG* grozījumiem, un tie ir stājušies spēkā 2016. gada 1. augustā.
- 23 Komisija 2016. gada 26. februārī nosūtīja argumentētu atzinumu Austrijas Republikai, taču neatsaucoties uz prasībām, kuru grozīšana tikusi izsludināta, par arhitektu un konsultējošo inženieru juridiskās adreses atrašanās vietu.
- 24 Austrijas Republika atbildēja ar 2016. gada 22. aprīļa vēstuli, kurā tā ierosināja grozījumus attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām, tostarp pārfrāzējot noteikumus par juridiskās adreses atrašanās vietas prasībām un patentu pilnvaroto “izšķirošo ietekmi” šajās sabiedrībās. Attiecībā uz civilinženieru un veterinārārstu sabiedrībām šī dalībvalsts saglabāja agrāko nostāju, ka izmaiņas nav nepieciešamas. Turklāt prasība par civilinženieru sabiedrību juridiskās adreses atrašanās vietu netika atcelta.
- 25 Ņemot vērā šo notikumu gaitu, Komisija 2016. gada 17. novembrī nosūtīja Austrijas Republikai papildu argumentēto atzinumu.
- 26 2016. gada decembrī un 2017. gada februārī par civilinženieru sabiedrībām notika divas sanāksmes, kurās piedalījās Komisija un Austrijas Republika. Šajās sanāksmēs minētā dalībvalsts apņēmas atcelt prasības attiecībā uz juridiskās adreses atrašanās vietu un veikt dažas izmaiņas noteikumos par kapitāla turēšanu un ierobežojumiem attiecībā uz daudznazaru darbībām.

- 27 Austrijas Republika uz papildu argumentēto atzinumu atbildēja ar 2017. gada 17. janvāra un 13. marta vēstulēm. Šī dalībvalsts apstiprināja, ka joprojām ir gatava grozīt *ZTG* 25. panta 1. punktu, bet nevar to darīt iesaistīto interešu grupu dēļ. Austrijas Republika arī pauda gatavību saprātīgā termiņā grozīt *PAG* un *TĀG* un turpināt diskusijas. Federālais zinātnes, pētniecības un ekonomikas ministrs 2017. gada 10. martā iesniedza Komisijai priekšlikumu par *ZTG* grozījumiem, bet tā uzskatīja, ka šādas izmaiņas nav pietiekamas, lai novērstu šo tiesību aktu neatbilstību Savienības tiesību aktiem.
- 28 Austrijas Republika 2017. gada 11. oktobrī iesniedza Komisijai jaunus papildu apsvērumus, kuriem pievienoja jaunu *ZTG* projektu, kurā, kā apgalvots, bija ņemti vērā Komisijas iebildumi. Lai gan Komisija piekrit, ka šajā projektā bija paredzēts atcelt prasību par civilinženieru sabiedrību juridiskās adreses atrašanās vietu, pārējie iebildumi tomēr nebija novērsti. Turklāt projekts vēl joprojām nav iesniegts pieņemšanai Austrijas parlamentā.
- 29 Šajos apstākļos Komisija cēla šo prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi.

Par prasību

Par piemērojamajām tiesību normām

Lietas dalībnieču argumenti

- 30 Attiecībā uz Direktīvas 2006/123 piemērojamību Komisija noraida Austrijas Republikas pirmstiesas procedūras gaitā un Tiesā pausto nostāju par civilinženieru un veterinārārstu darbības izslēgšanu no šīs direktīvas piemērošanas jomas.
- 31 Saistībā ar civilinženieru kā zvērinātu speciālistu darbību Komisija norāda, ka saskaņā ar minētās direktīvas 2. panta 2. punkta l) apakšpunktu šī direktīva neattiecas uz “pakalpojumiem, ko sniedz notāri un tiesu izpildītāji, kuri iecelti ar oficiālu valdības aktu”. Tomēr tas, ka citas profesionālās grupas, piemēram, civilinženieri, arī izdod publiskus aktus, šos aktus automātiski neizslēdzot no šīs direktīvas piemērošanas jomas. Turklāt šī iestāde uzskata, ka teritorijas iekārtošanu un plānošanu Austrijā veic federālā valsts, federālās zemes un pašvaldības un tādēļ tas, ka civilinženieri sniedz tehnisku atbalstu teritoriālajām vienībām šādu plānu sagatavošanā, nenozīmējot, ka uz to sniegtajiem pakalpojumiem Direktīva 2006/123 neattiecas. Tāpēc Komisija uzskata, ka *ZTG* nav tiesiskais regulējums, kas būtu izslēgts no šīs direktīvas piemērošanas jomas.
- 32 Attiecībā uz veterinārārstu darbību Komisija uzsver, ka veselības aprūpes pakalpojumu izslēgšana no Direktīvas 2006/123 piemērošanas jomas, kas noteikta minētās direktīvas 2. panta 2. punkta f) apakšpunktā, attiecas tikai uz pakalpojumiem, kas saistīti ar cilvēku veselību, nevis uz veterināro pakalpojumu sniegšanu.
- 33 Austrijas Republika apgalvo, ka vismaz aktu apliecināšanas darbību ietvaros civilinženieri rīkojas kā valsts pārstāvji. Šī dalībvalsts uzskata, ka civilinženieru statuss šīs darbības kontekstā saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pielīdzināms notāru statusam. Tā secina, ka uz civilinženieriem attiecas Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta l) apakšpunkts, vismaz attiecībā uz aktu apliecināšanas darbībām. Attiecībā uz veterinārārstiem šī dalībvalsts būtībā to darbību uzskata par tuvāku veselības aprūpes speciālistu darbībām.

Tiesas vērtējums

- 34 Pirmkārt, būtu jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta l) apakšpunktu šī direktīva neattiecas uz pakalpojumiem, ko sniedz notāri un tiesu izpildītāji, kuri iecelti ar oficiālu valdības aktu. Tomēr civilinženieri šajā noteikumā nav nekādi minēti.
- 35 Tātad, tā kā izņēmumi ir jāinterpretē šauri, Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta l) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šī norma attiecas tikai uz tiem pakalpojumiem, kas tajā skaidri uzskaitīti. Šajos apstākļos nevar atbalstīt Austrijas Republikas argumentu, ka civilinženieri var būt pilnvaroti apliecināt aktus un pielīdzināmi notāriem saistībā ar šo darbību.
- 36 Līdz ar to nevar atzīt, ka civilinženiera profesija saskaņā ar Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta l) apakšpunktu neietilpst tās piemērošanas jomā.
- 37 Otrkārt, no Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta f) apakšpunkta izriet, ka “veselības aprūpes pakalpojumi” ir tieši izslēgti no šīs direktīvas piemērošanas jomas. Saskaņā ar šīs direktīvas 22. apsvērumu pakalpojumi, uz kuriem attiecas šis izņēmums, ir pakalpojumi, “ko pacientiem sniedz veselības aprūpes darbinieki, lai novērtētu, saglabātu vai atjaunotu viņu veselības stāvokli”, un tas nozīmē, ka šie pakalpojumi tiek sniegti cilvēkiem (spriedums, 2018. gada 1. marts, *CMVRO*, C-297/16, EU:C:2018:141, 39. punkts).
- 38 Tā kā izņēmumi ir jāinterpretē šauri, minētās direktīvas 2. panta 2. punkta f) apakšpunkts ir jāinterpretē tā, ka tas attiecas tikai uz cilvēku veselības aprūpes pakalpojumiem.
- 39 No tā izriet, ka nevar atzīt, ka veterinārārsta profesija saskaņā ar Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta f) apakšpunktu neietilpst tās piemērošanas jomā.
- 40 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka Direktīva 2006/123 ir piemērojama gan civilinženieru, gan veterinārārstu darbībām. Šādos apstākļos un tā kā Komisija pārmet Austrijas Republikai, ka tā nav ievērojusi gan dažus minētās direktīvas noteikumus, gan LESD 49. pantu, vispirms ir jāpārbauda attiecīgie valsts tiesību akti, ņemot vērā minētās direktīvas noteikumus, un pēc tam vajadzības gadījumā jāizskata šī tiesiskā regulējuma atbilstība LESD 49. panta noteikumiem.

Par iebildumu par Direktīvas 2006/123 14. panta neievērošanu

Lietas dalībnieču argumenti

- 41 Komisija norāda, ka valsts noteikumi par civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību juridiskās adreses atrašanās vietu ir Direktīvas 2006/123 14. panta un LESD 49. panta pārkāpums.
- 42 Konkrēti attiecībā uz civilinženieru sabiedrībām šī iestāde apgalvo, ka *ZTG* 25. panta 1. punkts ir pretrunā Direktīvas 2006/123 14. panta 1. punkta b) apakšpunktam, jo pirmajā minētajā normā ir prasīts, ka ne tikai civilinženieru sabiedrību, bet arī vismaz viena no tās biedriem, kas darbojas kā vadītājs un pārstāvis, juridiskajai adresei ir jābūt Austrijā. Šī iestāde uzskata, ka *ZTG* 25. panta 1. punkts rada diskrimināciju, jo ar to civilinženieru sabiedrībām, kuru juridiskā adrese ir dalībvalstī, kas nav Austrijas Republika, ir aizliegts piedāvāt savus pakalpojumus šajā dalībvalstī. Turklāt šādu ierobežojumu nav iespējams attaisnot ar Direktīvas 2006/123 14. pantu.
- 43 Savukārt attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām Komisija norāda, ka, pirmkārt, no *PAG* 29.a panta 7. punkta izriet, ka vismaz viena no patentu pilnvaroto sabiedrības biedriem biroja juridiskajai adresei ir jābūt reģistrētai šīs sabiedrības juridiskajā adresē. Otrkārt, no *PAG* 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka iekļaušana patentu pilnvaroto sarakstā ir saistīta ar pierādījumu, ka biroja pastāvīgā adrese

atrodas Austrijā. Šī iestāde uzskata, ka no tā izriet, ka patentu pilnvaroto sabiedrību, kā arī to biedru juridiskajai adresei ir jāatrodas Austrijā, bet tas ir pielīdzināms diskriminācijai saistībā ar pakalpojumu sniedzēja un tā biedru juridiskās adreses atrašanās vietu. Komisija uzskata, ka šie *PAG* noteikumi rada diskrimināciju, kas tieši ir balstīta uz sabiedrības juridiskās adreses atrašanās vietu un netieši – uz tās biedru pilsonību.

- 44 Komisija piebilst, ka neviens no Austrijas Republikas paziņotajiem tiesību aktu grozījumiem nav īstenots un ka attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām ierosinātie grozījumi nekompensēs Savienības tiesību aktu pārkāpumus.
- 45 Austrijas Republika apstrīd šo iebildumu, apgalvojot, ka attiecībā uz civilinženieru sabiedrībām tā Komisijai ir paziņojusi par *ZTG* reformas projektu no 2017. gada 11. oktobra, tādējādi paužot nodomu svītrot minētā likuma 25. panta 1. punktu. Šī dalībvalsts uzskata, ka tai šai ziņā pārmestā pienākumu neizpilde nav pamatota, it īpaši ņemot vērā, ka šā projekta īstenošanas aizkavēšanās iemesls bija ne tikai vēlēšanas Austrijā, bet arī Komisijas nereaģēšana uz 2017. gada 10. marta e-pasta vēstuli, ar kuru minētā dalībvalsts iesniedza konkrētus *ZTG* reformas priekšlikumus.
- 46 Attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām Austrijas Republika informē Tiesu par jauniem priekšlikumiem par grozījumiem *PAG*, norādot, ka tā plāno uzsākt likumdošanas procedūru līdz 2018. gada vasarai, lai pieņemtu likumu par grozījumiem.

Tiesas vērtējums

- 47 Vispirms jākonstatē, ka Austrijas Republika apstrīd iebildumu, tikai apgalvojot, ka tā ir ierosinājusi grozījumus tiesību aktos, tomēr neapstrīd, ka šīs prasības celšanas brīdī šādi grozījumi joprojām vēl nebija stājušies spēkā.
- 48 Šajā ziņā jānorāda, ka pienākumu neizpildes pastāvēšana ir jāvērtē, ņemot vērā situāciju attiecīgajā dalībvalstī brīdī, kad izbeidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, un pēc tam veiktās iespējamās izmaiņas Tiesai nav jāņem vērā (spriedums, 2018. gada 28. novembris, Komisija/Slovēnija, C-506/17, nav publicēts, EU:C:2018:959, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Tomēr šajā gadījumā ir skaidrs, ka noteiktā termiņa beigās Austrijas Republikā joprojām bija spēkā attiecīgajos valsts tiesību aktos noteiktās prasības.
- 50 Pēc šī precizējuma ir jākonstatē, gluži kā to dara Komisija, ka no attiecīgajām šī iebilduma ietvaros apstrīdētajām valsts tiesību normām izriet pienākums, pirmkārt, civilinženieru sabiedrībām un vismaz vienam no to dalībniekiem vai vienam valdes loceklim, un, otrkārt, patentu pilnvaroto sabiedrībām reģistrēt savu juridisko adresi Austrijā.
- 51 Tā kā šādu sabiedrību juridiskajai adresei jābūt valsts teritorijā, šajās normās ir ietverta prasība, kas tieši balstīta uz juridiskās adreses atrašanās vietu Direktīvas 2006/123 14. panta 1. punkta nozīmē. Turklāt prasība vismaz vienam civilinženieru sabiedrības biedram vai vienam valdes loceklim sava biroja juridisko adresi reģistrēt Austrijā būtībā nozīmē prasību būt iedzīvotājam valsts teritorijā šīs direktīvas 14. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē.
- 52 Ar Direktīvas 2006/123 14. pantu dalībvalstīm ir aizliegts noteikt, ka piekļuve pakalpojumu darbībai vai tās veikšana attiecīgās dalībvalsts teritorijā ir atkarīga no kāda no tās 1.–8. punktā norādīta faktora, liekot tām tādējādi prioritāri un sistemātiski atcelt šādas prasības. Turklāt šīs direktīvas 14. pantā uzskaitītās prasības nevar būt pamatotas (spriedums, 2015. gada 16. jūnijs, *Rina Services* u.c., C-593/13, EU:C:2015:399, 28. punkts).
- 53 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka iebildums par Direktīvas 2006/123 14. panta neievērošanu ir pamatots.

Par iebildumu par Direktīvas 2006/123 15. panta neievērošanu

Lietas dalībnieču argumenti

- 54 Attiecībā uz valsts izvirzītajām prasībām par civilinženieru, patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrību juridisko formu un kapitāla turējumu Komisija apgalvo, ka tās ir pretrunā Direktīvas 2006/123 15. panta 1. punktam, 2. punkta b) un c) apakšpunktam un 3. punktam, kā arī LESD 49. pantam un rada šķērslī jaunu šīm profesijām piederīgu pakalpojumu sniedzēju no citām dalībvalstīm uzņēmējdarbībai Austrijā. Komisija uzskata, ka šādas prasības ierobežo šādu minētajās dalībvalstīs reģistrētu pakalpojumu sniedzēju iespējas izveidot pakārtotu uzņēmumu Austrijā, ja tie savas organizatoriskās struktūras nepielāgo šīm prasībām. Turklāt minētās iestādes ieskatā šīs prasības rada šķēršļus arī pakalpojumu sniedzējiem, kas veic uzņēmējdarbību Austrijā.
- 55 Pirmkārt, Komisija uzskata, ka valsts noteikums, saskaņā ar kuru lielākajai daļai profesionālās sabiedrības kapitāldaļu jāpieder fiziskām personām, nozīmē, ka šādu sabiedrību nevar kontrolēt juridiskas personas. Komisija norāda, ka šāda veida profesionāla sabiedrība nevar būt cita uzņēmuma meitasuzņēmums. Šī iestāde secina, ka šāda profesionāla sabiedrība, kas reģistrēta dalībvalstī, kura nav Austrijas Republika, nevar izveidot Austrijā meitasuzņēmumu, kas sniedz tādus pašus pakalpojumus. Otrkārt, Komisija uzskata, ka juridiskās formas un kapitāla turējuma prasību dēļ praksē ir sarežģīti izveidot galveno uzņēmumu Austrijā.
- 56 Runājot konkrēti par civilinženieru sabiedrībām, Komisija atgādina, ka saskaņā ar ZTG 26. panta 1. punktu tikai fiziskas personas un civilinženieru sabiedrības, kurām ir profesionālā kvalifikācija, var būt civilinženieru sabiedrību biedri. Turklāt tā atgādina, ka ZTG 28. panta 1. punkta noteikumi paredz, ka lielākajai daļai šādas sabiedrības kapitāldaļu ir jāpieder civilinženiekiem un ka tos var iecelt arī par attiecīgo civilinženieru sabiedrību vadītājiem un pārstāvjiem.
- 57 Komisija uzskata, ka prasības par civilinženieru sabiedrību juridisko formu un kapitāldaļu turējumu nevar tikt pamatotas ar to, ka atsevišķas arhitektu un inženieru darbības varētu tikt veiktas ne tikai saskaņā ar ZTG sistēmu, bet arī saskaņā ar *Gewerbeordnung* (Rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības profesiju kodekss; turpmāk tekstā – “*GewO*”), jo civilinženieki tiekot vairāk respektēti un to pakalpojumu reputācija ir augstāka nekā tiem šo pašu pakalpojumu sniedzējiem, kuri darbojas saskaņā ar *GewO* sistēmu. Tāpēc šī iestāde uzskata, ka, ja citā dalībvalstī, kas nav Austrijas Republika, reģistrētām sabiedrībām būtu jāizvēlas praktizēt kā profesijas, kas nav brīvā profesija, nevis kā brīvās profesijas pārstāvei, kurai ir labāka reputācija, tādējādi tiktu radīts ierobežojums piekļuvei tirgum.
- 58 Attiecībā uz patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrībām Komisija norāda, ka Austrijas Republika pirmstiesas procedūrā nav apstrīdējusi ierobežojuma esamību, bet tikai apgalvojusi, ka attiecīgie pasākumi ir pamatoti un samērīgi.
- 59 Komisija uzskata, ka attiecīgās valsts prasības nav ne pamatotas, ne samērīgas.
- 60 Pirmkārt, attiecībā uz civilinženieru sabiedrībām Komisija norāda, ka juridiskās formas un kapitāldaļu turējuma prasības nevar tikt pamatotas ar mērķiem aizsargāt civilinženieru neatkarību, garantēt pakalpojumu kvalitāti un aizsargāt patērētājus, ne arī ar citiem sabiedrības interešu mērķiem, piemēram, ar nepieciešamību nošķirt darbu plānošanas un izpildes darbības. Minētās iestādes ieskatā Austrijas sistēmā jau ir ietverti pasākumi šādu mērķu sasniegšanai, piemēram, profesionālās ētikas normas, lai izvairītos no interešu konfliktiem, un attiecīgo profesiju pārstāvju pakļaušana apdrošināšanas un garantiju noteikumiem.

- 61 Turklāt Komisija uzskata, ka *ZTG* jau ir iekļauti noteikumi, kas neļauj ietekmēt civilinženieru neatkarību. Šī iestāde atgādina, ka, pirmkārt, *ZTG* 28. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tikai tehniski kompetenti locekļi pieņem lēmumus par tehniskiem jautājumiem saistībā ar profesionālām darbībām, un ka, otrkārt, *ZTG* 28. panta 3. punktā ir noteikts, ka biedriem, kas nav attiecīgās profesijas pārstāvji, ir līgumā paredzēts pienākums ievērot profesionālās ētikas normas.
- 62 Otrkārt, attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām Komisija apgalvo, ka no *PAG* 29.a panta 1. punkta izriet, ka tikai paši patentu pilnvarotie, viņu ģimenes locekļi un šo fizisko personu nodibinājumi var būt šādas sabiedrības kapitāldaļu turētāji. Turklāt saskaņā ar minētā panta 2. punktu personām, kas nav attiecīgās profesijas pārstāvji, nevar būt būtiska loma patentu pilnvaroto sabiedrībā un saskaņā ar minētā panta 11. punktu patentu pilnvarotajiem ir jābūt izšķirošai ietekmei šādā sabiedrībā, un šāda sabiedrība nedrīkst būt atkarīga no citu biedru pilnvaru istenošanas.
- 63 Saskaņā ar minētās iestādes norādīto šādas prasības nevar tikt attaisnotas ne ar vispārējo interešu mērķi sniegt patērētājiem augstas kvalitātes konsultāciju un pārstāvības pakalpojumus, ne arī ar mērķi aizsargāt patentu pilnvaroto profesionālo neatkarību un viņu darbības konfidencialitāti.
- 64 Komisija uzskata, ka šādas prasības pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu neatkarības un konfidencialitātes mērķus.
- 65 Turklāt Komisija uzskata, ka ar stingrām profesionālās ētikas normām un noteikumiem apdrošināšanas jomā ar mērķi aizsargāt patērētājus, piemēram, *PAG* 21.a pantu, ir pietiekami, lai sasniegtu Austrijas Republikas izvirzītos mērķus. Turklāt attiecīgās prasības nav saskanīgas, ciktāl Austrijas tiesiskajā regulējumā ir pieļauts, ka patentu pilnvarotā ģimenes locekļi var kļūt par patentu pilnvaroto sabiedrības biedriem, taču citās dalībvalstīs, kas nav Austrijas Republika, dibinātām sabiedrībām šāda iespēja nav paredzēta. Šī iestāde piebilst, ka *PAG* 29.a panta 11. punkta neskaidrība par patentu pilnvaroto izšķirošo ietekmi patentu pilnvaroto sabiedrību darbības virzienu noteikšanā paver ārkārtīgi šauras interpretācijas iespējas.
- 66 Treškārt, attiecībā uz veterinārārstu sabiedrībām Komisija apgalvo, ka saskaņā ar *TĀG* 15.a panta 1. punktu tiesības praktizēt veterinārajā praksē vai privātā veterinārajā klīnikā ir tikai veterinārārstiem vai veterinārārstu sabiedrībām ar attiecīgu profesionālo kvalifikāciju. Turklāt veterinārārstu sabiedrību biedriem ir jābūt kvalificētiem veterinārārstiem, bet personām, kas nav piederīgi šai profesijai, šādu sabiedrību kapitāldaļas var piederēt tikai kā pasīviem biedriem. Turklāt Komisija norāda, ka tikai veterinārārsti, kam pieder būtisks skaits kapitāldaļu veterinārārstu sabiedrībā, var kļūt par veterinārārstu sabiedrības filiāles vadītāju un var vadīt tikai vienu šādu filiāli.
- 67 Komisija uzskata, ka augstu veterinārārstu neatkarības līmeni un sabiedrības veselības aizsardzību var panākt ar pasākumiem, kas ir mazāk ierobežojoši nekā prasība veterinārārstiem turēt 100 % no veterinārārstu sabiedrības balsstiesībām, kura rada nesamērīgu ierobežojumu brīvībai veikt uzņēmējdarbību. Šī iestāde uzskata, ka, ja veterinārārsti var īstenot izšķirošu ietekmi, turot pietiekamu kapitāldaļu īpatsvaru, lai nodrošinātu attiecīgās veterinārārstu sabiedrības kontroli, personām, kas nav veterinārārsti, nevar tikt aizliegts turēt tādu ierobežotu daudzumu šāda uzņēmuma kapitāldaļu, kas nevarētu radīt šķērsli minētajai kontrolei.
- 68 Komisija uzskata, ka veterinārārstu profesionālās ētikas un darbības noteikumi un viņu darbības stingrā uzraudzība, ko jo sevišķi veic Austrijas Veterinārārstu kamera, ir elastīgāks instruments, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību un šīs profesijas pārstāvju neatkarību. Turklāt šī iestāde norāda, ka tā vietā, lai noteiktu 100 % kapitāldaļu paketi, valsts regulējumā varētu tikt paredzēts, ka veterinārārstiem ir jāsaglabā tikai pilnvaroto veterinārārstu balsstiesību vairākums. Turklāt veterinārārstu sabiedrībām varētu tikt noteikta prasība iestāties veterinārārstu kamerā, tādējādi atvieglot to uzraudzību.

- 69 Austrijas Republika norāda, ka attiecībā uz civilinženieru sabiedrībām strikta plānošanas un izpildes funkciju nošķiršana ir vērsta uz to, lai garantētu ekspertu atzinumu un civilinženieru aktu objektivitāti, neatkarību un tiesisko drošību. Turklāt šī dalībvalsts apgalvo, ka civilinženieru pakalpojumus var sniegt arī inženieru biroji un būvdarbu vadītāji saskaņā ar *GewO*, un tādēļ nevarot tikt apgalvots, ka šādu pakalpojumu sniegšanas iespēja ir ierobežota. Lai gan Direktīvas 2006/123 mērķis ir reglamentēt pakalpojumu sniegšanas brīvību, minētā dalībvalsts tomēr norāda, ka tā nereglamentē nedz profesionālo nosaukumu, ar kuru var sniegt pakalpojumu, nedz arī profesiju, kuras ietvaros šo pakalpojumu var sniegt.
- 70 Austrijas Republika apgalvo, ka vienīgā darbība, ko var īstenot saskaņā ar *ZTG* un kuru nevar īstenot saskaņā ar *GewO*, ir aktu apliecināšanas darbība. Šī dalībvalsts uzskata, ka papildus tam, ka vismaz saistībā ar šo darbību civilinženieri ietilpst Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta l) apakšpunkta piemērošanas jomā, šai profesijai piemērojamās prasības visādā ziņā ir sabiedrības interesēs, it īpaši, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzību.
- 71 Papildus iespējai civilinženieru pakalpojumus sniegt atbilstoši *GewO* Austrijas Republika norāda, ka tā ir ierosinājusi grozīt *ZTG* 26. pantu, lai vairs nebūtu pamata izvirzītajam iebildumam. Tomēr minētā dalībvalsts uzskata, ka *ZTG* 28. panta 1. punkta mērķis ir saglabāt civilinženieru objektivitāti un neatkarību un tādēļ noteikumi par civilinženieru sabiedrību vadītājiem un pārstāvjiem ir jāsaglabā.
- 72 Attiecībā uz patentu pilnvarotajiem papildus pirmstiesas procedūrā izklāstītajiem argumentiem, kuru kopsavilkums ir ietverts Komisijas prasības pieteikumā, Austrijas Republika informē Tiesu, ka tā plāno grozīt *PAG* 29.a panta 1. punkta b)–e) apakšpunktu, pievienojot jaunu punktu minētajam pantam, lai paplašinātu to personu kategoriju, kuras var būt šo sabiedrību biedri, un svītrotu šī likuma 29.a panta 4. punktu.
- 73 Attiecībā uz veterinārārstu sabiedrībām Austrijas Republika norāda, ka nekādi nevar tikt apgalvots, ka nepastāv saikne starp veterinārārstu profesiju un sabiedrības veselības aizsardzību, jo šī profesija ir garantija nekaitīgas pārtikas ražošanai. Šī dalībvalsts apgalvo, ka veterinārārstiem ir pienākums ne vien atbilstoši *TĀG*, bet arī saskaņā ar citiem noteikumiem deklarēt gan dzīvnieku slimības, gan atsevišķas cilvēku slimības vai aizdomas par inficēšanos ar kādu no šīm slimībām.
- 74 Austrijas Republika turklāt uzskata, ka profesionālās ētikas normas var būt efektīvas tikai attiecībā uz veterinārārstiem, kas praktizē šajā profesijā, bet nav piemērotas, lai izslēgtu atkarības saikni ar personām, kas nepārstāv šo profesiju, ja vien netiek ieviests stingrs valsts kontroles režīms attiecībā uz pēdējām minētajām. Šī dalībvalsts uzskata, ka Komisijas nostāja, ka *TĀG* 15.a panta svītrošana izraisītu cenu priekšrocības patērētājiem, nav skaidra, it īpaši tāpēc, ka šis noteikums neizslēdz to sabiedrību darbību, kuru biedri ir personas, kurām nav veterinārārsta profesijas.
- 75 Vācijas Federatīvā Republika ir iestājusies lietā Austrijas Republikas prasījumu atbalstam, savus apsvērumus, ko Komisija apstrīd, aprobežojot ar *ZTG* noteikumu atbilstību Direktīvai 2006/123. Šajā ziņā Vācijas Federatīvā Republika norāda, ka *ZTG* 26. panta 1. punkta un 28. panta 1. punkta saturs, ja tos uzskata par “prasībām” Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta nozīmē, atbilst minētās direktīvas 15. panta 3. punktā izklāstītajiem nosacījumiem un tāpēc tie ir pamatoti.
- 76 Šajā saistībā Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka, pirmkārt, civilinženieru sabiedrību biedra statusa aprobežošana vienīgi ar civilinženieriem un civilinženieru sabiedrībām ir nepieciešama, lai sasniegtu neatkarības aizsardzības, preventīva taisnīguma, pakalpojumu kvalitātes, patērētāju aizsardzības un konfidencialitātes ievērošanas nodrošināšanas mērķus. Otrkārt, šī dalībvalsts norāda, ka prasība, ka tikai civilinženieri var būt civilinženieru sabiedrību vadītāji un pārstāvji, nodrošina pakalpojumu pārredzamību un kvalitāti un atvieglo atbildīgās personas noteikšanu šādā sabiedrībā.

77 Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka mazāk ierobežojoši pasākumi, kā iekšējie noteikumi un ētikas kodeksi, nav piemēroti minēto mērķu sasniegšanai tādā pašā veidā kā ar attiecīgajiem valsts noteikumiem. Turklāt noteikumiem par apdrošināšanu būtu pavisam cita funkcija, proti, jau radušos zaudējumu atlīdzināšana, nevis šāda kaitējuma novēršana.

Tiesas vērtējums

78 Saskaņā ar Direktīvas 2006/123 15. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jāpārbauda, vai to tiesību sistēmā ir paredzētas kādas no 2. punktā minētajām prasībām, un jānodrošina, lai visas šādas prasības būtu atbilstošas 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

79 Šīs direktīvas 15. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir atsauce uz prasībām, saskaņā ar kurām pakalpojumu sniedzējam ir jābūt konkrētai juridiskai formai. Tā pašā panta 2. punkta c) apakšpunktā ir noteiktas prasības par sabiedrības kapitāldaļu turējumu.

80 No šī 15. panta 5. un 6. punkta izriet, ka dalībvalstīm ir ļauts saglabāt vai attiecīgā gadījumā ieviest tāda veida prasības, kādas ir minētas šī pašā panta 2. punktā, ar nosacījumu, ka tās atbilst šīs normas 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūnijs, *Rina Services* u.c., C-593/13, EU:C:2015:399, 33. punkts).

81 Minētās direktīvas 15. panta 3. punktā paredzētie kumulatīvie nosacījumi attiecas uz, pirmkārt, attiecīgo prasību nediskriminējošo raksturu, kuras nedrīkst būt ne tieši, ne netieši diskriminējošas saistībā ar valstspiederību, vai sabiedrību gadījumā – saistībā ar juridiskās adreses atrašanās vietu; otrkārt, to nepieciešamību, tas ir, prasībām ir jābūt attaisnotām ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, un, treškārt, to samērīgumu, jo minētajām prasībām ir jābūt piemērotām, lai sasniegtu noteikto mērķi, un tās nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, turklāt nedrīkst pastāvēt iespēja šo mērķi sasniegt ar citiem mazāk ierobežojošiem pasākumiem.

82 No tā it īpaši izriet, ka, kaut arī dalībvalstij, kas atsauca uz primāru vispārējo interešu apsvērumu, lai pamatotu prasību minētā 15. panta izpratnē, ir jāpierāda, ka tās tiesiskais regulējums ir atbilstošs un nepieciešams, lai sasniegtu leģitīmo mērķi, šis pierādīšanas pienākums nepieprasa, lai šī dalībvalsts pozitīvi pierādītu, ka neviens cits iespējamais pasākums neļauj tādus pašos apstākļos sasniegt minēto mērķi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2009. gada 28. aprīlis, Komisija/Itālija, C-518/06, EU:C:2009:270, 84. punkts un tajā minētā judikatūra; 2011. gada 24. marts, Komisija/Spānija, C-400/08, EU:C:2011:172, 123. punkts, un 2015. gada 23. decembris, *Scotch Whisky Association* u.c., C-333/14, EU:C:2015:845, 55. punkts). Šāda prasība faktiski nozīmētu, ka attiecīgajai dalībvalstij ir atņemta reglamentējošā kompetence attiecīgajā jomā.

83 Šajā gadījumā no valsts noteikumiem, pret kuriem ir vērsti šis iebildums, izriet, ka, pirmkārt, tikai fiziskas personas un civilinženieru sabiedrības var būt civilinženieru sabiedrību biedri un tikai fiziskas personas, kas ir civilinženieru sabiedrību biedri, kurām pieder lielākā daļa šīs sabiedrības kapitāldaļu, var iecelt šīs sabiedrības vadītājus un pārstāvjus. Otrkārt, patentu pilnvaroto sabiedrību kapitāldaļas var piederēt tikai patentu pilnvarotajiem pašiem, viņu ģimenes locekļiem un šo fizisko personu nodibinājumiem, un patentu pilnvarotajiem jābūt izšķirošai ietekmei šādā sabiedrībā. Treškārt, tikai veterinārārsti vai veterinārārstu sabiedrības var praktizēt veterinārārsta kabinetā vai veterinārajā klīnikā, taču šai profesijai nepiederošas personas var piedalīties tikai kā pasīvi biedri, un tikai veterinārārsti, kam pieder vairākums kapitāldaļu šādā sabiedrībā, var kļūt par šīs sabiedrības filiāļu direktoriem.

84 Jāatzīmē, ka šādas prasības attiecas kā uz civilinženieru, patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrību juridisko formu, tā arī uz to kapitāldaļu turētāju sastāvu un tādējādi uz tām attiecas Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts.

- 85 Tāpēc ir jāpārbauda, vai attiecīgās valsts prasības atbilst Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem, proti, vai tās ir nediskriminējošas, nepieciešamas un samērīgas ar primāru vispārējo interešu apsvērumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 1. marts, *CMVRO*, C-297/16, EU:C:2018:141, 54. punkts).
- 86 Vispirms jānorāda, ka attiecībā uz pirmo no šiem nosacījumiem nekas Tiesai iesniegtajos lietas materiālos nenorāda, ka šā sprieduma 83. punktā minētās prasības būtu tieši vai netieši diskriminējošas Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punkta a) apakšpunkta nozīmē.
- 87 Turpinot – attiecībā uz otro no minētajiem nosacījumiem jāprecizē, ka Austrijas Republika būtībā norāda, ka attiecīgās prasības tiecas sasniegt mērķus garantēt attiecīgo profesiju objektivitāti un neatkarību un tiesisko drošību, un – attiecībā uz veterinārārstiem – arī veselības aizsardzības mērķi.
- 88 Iepriekš jāatzīmē, ka mērķi nodrošināt attiecīgo profesiju objektivitāti un neatkarību un tiesisko drošību ir saistīti ar Direktīvas 2006/123 40. apsvērumā minēto mērķi aizsargāt pakalpojumu saņēmējus un garantēt pakalpojumu kvalitāti.
- 89 Jānorāda, ka mērķi aizsargāt pakalpojumu saņēmējus, garantēt pakalpojumu kvalitāti un aizsargāt veselību ir primāri vispārējo interešu apsvērumi, ar kuriem var pamatot Savienības tiesību aktos noteikto brīvību ierobežojumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2000. gada 3. oktobris, *Corsten*, C-58/98, EU:C:2000:527, 38. punkts, un 2018. gada 1. marts, *CMVRO*, C-297/16, EU:C:2018:141, 57. punkts).
- 90 Visbeidzot saistībā ar trešo nosacījumu, kas paredzēts Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punktā, jānorāda, ka tā priekšnosacījums ir trīs elementu izpilde, proti, prasībai ir jābūt piemērotai, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, tā nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, un šo mērķi nevar sasniegt ar mazāk ierobežojošu pasākumu.
- 91 Šajā ziņā no Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punkta formulējuma kļūst skaidrs, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jāpārbauda un līdz ar to, piedāvājot precīzus elementus savas argumentācijas pamatojumam, jāpierāda, ka tādas prasības kā pamatlietā aplūkotās atbilst šajā normā izvirzītajiem nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 23. janvāris, Komisija/Belģija, C-296/12, EU:C:2014:24, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 92 Saistībā ar attiecīgo prasību piemērotību, lai sasniegtu nospraustos mērķus, ir jāatzīst, ka juridiskās formas un dalības sabiedrības kapitālā ierobežojumi, ciktāl tie nodrošina pārredzamību šīs sabiedrības kapitālā un to personu kvalifikāciju, kuras ir šīs sabiedrības biedri, un precīzi nosaka attiecīgajā sabiedrībā atbildīgās personas, principā ir piemēroti, lai sasniegtu pakalpojumu saņēmēju aizsardzības un pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanas mērķus.
- 93 Attiecībā uz mērķi aizsargāt sabiedrības veselību no Tiesas judikatūras izriet, ka prasības attiecībā uz veterinārārstu sabiedrību kapitāldaļu ekskluzīvu turējumu, kas paredzēts šīs profesijas pārstāvjiem, ir piemērotas, lai samazinātu risku, ka šādas sabiedrības varētu izvēlēties ekonomiskās stratēģijas, kas var apdraudēt veselības aizsardzības un veterinārārstu neatkarības aizsardzības mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 1. marts, *CMVRO*, C-297/16, EU:C:2018:141, 82. un 83. punkts).
- 94 Tomēr jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts tiesību akti var nodrošināt izvirzītā mērķa sasniegšanu tikai tad, ja tie patiešām atbilst rūpēm to sasniegt saskanīgi un sistēmiski (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 10. marts, *Hartlauer*, C-169/07, EU:C:2009:141, 55. punkts; 2015. gada 15. oktobris, *Grupo Itevelesa* u.c., C-168/14, EU:C:2015:685, 76. punkts, kā arī rīkojumu, 2016. gada 30. jūnijs, *Sokoll-Seebacher* un *Naderhirn*, C-634/15, EU:C:2016:510, 27. punkts).

- 95 Šajā gadījumā būtu jānorāda, kā to pareizi apgalvo Komisija un nav apstrīdējusi Austrijas Republika, ka prasības patentu pilnvaroto sabiedrībām attiecībā uz kapitāla turējumu nevar tikt uzskatītas par saskanīgām minētās judikatūras izpratnē, jo Austrijas tiesību akti ļauj personām, kas nav patentu pilnvarotā profesijas pārstāvji, t.i., šāda pilnvarotā ģimenes locekļiem, kļūt par patentu pilnvaroto sabiedrības biedriem, taču šāda iespēja nav paredzēta sabiedrībām, kuras darbojas šajā jomā un ir reģistrētas dalībvalstīs, kas nav Austrijas Republika.
- 96 No tā izriet, ka Austrijas Republikai nav izdevies pierādīt, ka šīs prasības ir piemērotas, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu.
- 97 Turklāt savukārt ir jākonstatē, ka Komisija nav izvirzījusi nekādus konkrētus argumentus, lai apstrīdētu, ka attiecīgās prasības ir piemērotas izvirzīto mērķu sasniegšanai, un tikai apgalvo, ka šīs prasības pārsniedz nosprausto mērķu sasniegšanai nepieciešamā robežas.
- 98 Attiecībā uz Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punkta c) apakšpunkta otro elementu, kas minēts šī sprieduma 90. punktā, vispirms kā neatbilstošs ir jānorāda Austrijas Republikas arguments, ka tiesību aktu projektos, kas šīs prasības celšanas datumā nebija stājušies spēkā, ir paredzēts grozīt šo regulējumu.
- 99 Proti, kā izriet no šī sprieduma 48. punkta, tas, vai valsts pienākumi nav izpildīti, ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, un pēc tam veiktās izmaiņas Tiesa neņem vērā.
- 100 Tāpēc ir jāpārbauda, vai Austrijas Republikas izvirzītie argumenti par attiecīgajām prasībām, kuras bija spēkā argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās, liecina, ka tās nepārsniedz to, kas ir nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai.
- 101 Šajā ziņā, pirmkārt, attiecībā uz *ZTG* 28. panta 1. punktā ietverto prasību jānorāda, ka Komisija ir piedāvājusi vairākus alternatīvus, mazāk ierobežojošus pasākumus, piemēram, uzvedības noteikumus un noteikumus par apdrošināšanu un garantiju, kas, īpaši kopā ņemot, varētu palīdzēt sasniegt izvirzītos mērķus. Lai gan Austrijas Republika apgalvo, ka šī prasība šķiet nepieciešama, lai nodrošinātu, ka civilinženieru sabiedrību vadītāji personīgi atbild par saviem pakalpojumiem, šī dalībvalsts nepamato šo argumentu tā, lai ļautu Tiesai secināt, ka mazāk ierobežojoši pasākumi nebūtu pietiekami, lai sasniegtu noteiktos mērķus.
- 102 Otrkārt, attiecībā uz *PAG* 29.a pantu papildus šā sprieduma 95. un 96. punktā izklāstītajiem apsvērumiem ir jāpiebilst, ka, pirmām kārtām, Komisijas argumenti, kas apkopoti šā sprieduma 62.–64. punktā, liecina, ka minētā noteikuma prasības pārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu tā mērķus, un ka, otrām kārtām, Austrijas Republika Tiesā nav izvirzījusi argumentus, kas atspēkotu šo secinājumu.
- 103 Treškārt, attiecībā uz *TĀG* 15.a pantu Austrijas Republika, pirmkārt, apgalvo, ka uz veterinārārstiem attiecas virkne pienākumu saistībā ar veselības aizsardzību, piemēram, drošas pārtikas ražošana, dzīvnieku slimību un noteiktu cilvēku slimību deklarēšana. Otrkārt, šī dalībvalsts apgalvo, ka uzvedības noteikumi, izņemot gadījumus, kad to ievērošanu stingri kontrolē valsts, nevar izslēgt atkarības saikņu pastāvēšanu un profesijai nepiederošu personu ietekmi, līdz ar to šādi noteikumi nav piemēroti izvirzīto mērķu sasniegšanai.
- 104 Šajā ziņā jānorāda, ka veselības aizsardzības un veterinārārstu neatkarības nodrošināšanas leģitīmie mērķi nevar attaisnot to, ka tirgus dalībnieki, kas nav veterinārārsti, tiktu pilnībā izslēgti no dalības veterinārārstu sabiedrību kapitālā, jo nav izslēgts, ka veterinārārsti var veikt šo sabiedrību efektīvu kontroli, pat ja tiem nepieder viss šo sabiedrību kapitāls, ciktāl noteiktas daļas kapitāldaļu piederība personām, kas nav veterinārārsti, ne vienmēr ir šķērslis šādai kontrolei (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 1. marts, *CMVRO*, C-297/16, EU:C:2018:141, 86. punkts).

- 105 Tādēļ valsts tiesiskais regulējums, ar ko no līdzdalības veterinārārstu sabiedrības kapitālā tiek izslēgtas personas, kurām nav profesionālas kvalifikācijas, pārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķus aizsargāt sabiedrības veselību un garantēt veterinārārstu neatkarību.
- 106 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka attiecīgās valsts prasības pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, un tādējādi tās ir pretrunā Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punktam.
- 107 Līdz ar to ir jāatzīst, ka iebildums par Direktīvas 2006/123 15. panta neievērošanu ir pamatots. Šajos apstākļos attiecīgais tiesiskais regulējums nav jāizskata LESD 49. panta aspektā.

Par iebildumu par Direktīvas 2006/123 25. panta neievērošanu

Lietas dalībnieču argumenti

- 108 Komisija norāda, ka saskaņā ar ZTG 21. panta 1. punktu un PAG 29.a panta 6. punktu attiecīgajām profesionālajām sabiedrībām ir pienākums attiecīgi ierobežot savu darbību ar attiecīgi civilinženiera vai patentu pilnvarotā profesionālo darbību. Tomēr Direktīvas 2006/123 25. pantā dalībvalstīm ir uzdots atcelt prasības, ar kurām pakalpojuma sniedzējiem tiek uzlikts pienākums veikt tikai konkrētu darbību vai kas ierobežo dažādu darbību kopīgu veikšanu vai veikšanu partnerībā. Komisija uzskata, ka šis valsts tiesību normas, pirmkārt, kavē tādu sabiedrību, kuras dibinātas citā dalībvalstī, kas nav Austrijas Republika, pakārtoto uzņēmumu izveidi, kuras veic pakārtotas daudznozaru darbības, kā arī Austrijā reģistrētu sabiedrību galveno uzņēmumu uzņēmējdarbību. Otrkārt, šādas normas kavē pakalpojumu brīvu sniegšanu.
- 109 Attiecībā uz civilinženieru sabiedrībām Komisija norāda, ka ZTG 21. panta 3. punkta noteikumi, saskaņā ar kuriem atbilstoši civiltiesībām dibinātas sabiedrības izveide ar pašnodarbinātām personām, kas nav brīvās profesijas pārstāvji, civilinženieriem ir atļauta tikai tad, ja šīs personas, kas nepārstāv brīvo profesiju, nav tiesīgas veikt izpildes uzdevumus, ir pretrunā Direktīvas 2006/123 25. pantam.
- 110 Šajā ziņā Komisija, pirmkārt, norāda, ka tikai arhitekti un inženieri var izveidot kopīgas sabiedrības, jo ar personām, kas praktizē citās profesijās, atbilstoši civiltiesībām dibinātas sabiedrības drīkst veidot tikai ar nosacījumu, ka šādas personas nav tiesīgas veikt izpildes uzdevumus. Otrkārt, Komisija norāda, ka apvienību ar personām, kas ir citu profesiju pārstāvji, nav iespējams veidot kā civilinženieru sabiedrību, bet tas ir iespējams tikai tādas saskaņā ar civiltiesībām dibinātas sabiedrības veidā, kurā biedri ir personīgi atbildīgi un uz tiem neattiecas sabiedrības ar ierobežotu atbildību atbildības ierobežojums. Treškārt, šī iestāde uzskata, ka pieeja, saskaņā ar kuru inženieri, kas sniedz savus pakalpojumus atbilstoši ZTG, var apvienoties ar civilinženieriem, lai izveidotu civilinženieru sabiedrību, savukārt inženieris, kas sniedz savus pakalpojumus saskaņā ar GewO, var to darīt vienīgi atbilstoši civiltiesībām dibinātas sabiedrības formā, ir pretrunīga un nav samērīga.
- 111 Attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām Komisija uzskata, ka saskaņā ar PAG 29.a panta 6. punktu šādas sabiedrības darbība ir jāaprobežo vienīgi ar patentu pilnvarotā profesiju, ietverot ar šīs sabiedrības darbību un kapitāla pārvaldību saistītās darbības. Šī iestāde apgalvo, ka mērķus sniegt augsta līmeņa konsultācijas un aizsargāt patērētāju intereses ir iespējams sasniegt ar pasākumiem, kas pilnībā neizslēdz iespēju patentu pilnvaroto darbības veikt kopīgi vai partnerībā ar citām profesijām.
- 112 Austrijas Republika apgalvo, ka no Direktīvas 2006/123 izriet, ka ierobežojumi attiecībā uz daudznozaru darbībām ir atļauti, ja to mērķis ir nodrošināt reglamentēto profesiju objektivitāti, neatkarību un integritāti.

- 113 Šajā ziņā attiecībā uz civilinženieru sabiedrībām šī dalībvalsts, pirmkārt, uzskata, ka *ZTG* 21. panta 1. punktā ir paredzēta iespēja veidot dažādu specializāciju civilinženieru sabiedrību apvienības. Otrkārt, tā atgādina, ka *ZTG* 21. panta 3. punktā ir paredzēta iespēja apvienoties arī ar citām profesijām, ar nosacījumu, ka to pārstāvjiem nav atļauts veikt īstenošanas darbības.
- 114 Minētā dalībvalsts norāda, ka, ņemot vērā stingro plānošanas un izpildes darbību nošķiršanu, ar iekšējiem organizācijas noteikumiem nepietiek, lai sasniegtu mērķi nodrošināt profesijas objektivitāti un neatkarību. Turklāt Austrijas Republika uzskata, ka Komisijas ideja, ka būtu pietiekami izstrādāt pamatnostādnes par interešu konfliktu novēršanu, nevarētu sasniegt izvirzīto mērķi, jo šādām pamatnostādnēm nav saistoša spēka.
- 115 Attiecībā uz patentu pilnvaroto sabiedrībām Austrijas Republika informē Tiesu, ka ierosinātie *PAG* 29.a panta 6. un 11. punkta grozījumi ietver vien šo normu svītrošanu, un tādējādi tai vairs nevarēs pārņemt ierobežojumus attiecībā uz daudznozaru darbībām.

Tiesas vērtējums

- 116 Atbilstoši Direktīvas 2006/123 25. panta 1. punktam dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojumu sniedzējiem nepiemēro prasības, kas tiem uzliek par pienākumu veikt tikai vienu konkrētu darbību vai kas ierobežo darbību apvienošanu vai to veikšanu partnerībā ar atšķirīgām darbībām. Tomēr uz šā punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem pakalpojumu sniedzējiem var attiekties šādas prasības saskaņā ar tajā paredzētajiem nosacījumiem.
- 117 Šajā gadījumā saskaņā ar *ZTG* 21. panta 1. punktu civilinženieri var veidot civilinženieru sabiedrības vienīgi savas profesionālās darbības veikšanai, savukārt saskaņā ar šā panta 3. punktu civilinženieri ar personām, kas ir pašnodarbinātās, bet ne brīvo profesiju pārstāvji, drīkst veidot tikai atbilstoši civiltiesībām dibinātu sabiedrību, kurā pēdējām minētajām nav tiesību veikt izpildes uzdevumus.
- 118 Otrkārt, saskaņā ar *PAG* 29.a panta 6. punktu patentu pilnvaroto sabiedrību darbība ir aprobežota ar šīs profesijas praktizēšanu, attiecīgās sabiedrības darbībām un kapitāla pārvaldīšanai nepieciešamajām darbībām.
- 119 No tā izriet, ka ar šiem noteikumiem tajos minētajiem pakalpojumu sniedzējiem ir izvirzītas prasības Direktīvas 2006/123 25. panta 1. punkta izpratnē. Tādēļ ir jāpārbauda, vai šīs prasības var pamatot ar minētās normas a) vai b) apakšpunktu.
- 120 Šajā ziņā Austrijas Republika apgalvo, ka *ZTG* 21. panta mērķis ir saglabāt civilinženiera profesijas objektivitāti, neatkarību un integritāti, un uzskata, ka šos mērķus nevar nodrošināt ar uzvedības normām. Attiecībā uz patentu pilnvarotajiem šī dalībvalsts informē Tiesu par grozījumiem, lai atceltu Komisijas apstrīdētos noteikumus.
- 121 Saskaņā ar šī sprieduma 48. punktā minēto judikatūru ir jānoraida Austrijas Republikas argumenti, kas saistīti ar *PAG* grozījumiem, kuri ir notikuši pēc argumentētā atzinuma termiņa beigām un kuri šīs prasības celšanas datumā vēl nav stājušies spēkā.
- 122 Attiecībā uz *ZTG* 21. pantu jānorāda, ka Austrijas Republika nekā nav paskaidrojusi, kā tieši civilinženiera profesijas objektivitāte, neatkarība un integritāte varētu tikt apdraudētas, ja civilinženiekiem būtu atļauts tādas sabiedrības, kādas paredzētas *ZTG* 21. panta 1. punktā, ietvaros apvienoties ar citu profesiju pārstāvjiem. Tas it īpaši attiecas uz to, ka šīs pašas normas 3. punktā, ievērojot konkrētus nosacījumus, civilinženiekiem un personām ar citādu nodarbošanos ir ļauts veidot saskaņā ar civiltiesībām dibinātas sabiedrības.

- 123 Katrā ziņā Austrijas Republika nav izvirzījusi nevienu konkrētu argumentu, lai pierādītu, ka citi mazāk ierobežojoši pasākumi, piemēram, daudznozaru sabiedrības iekšējo organizatorisko noteikumu pieņemšana, ko Komisija bija ieteikusi savos apsvērumos, nebūtu pietiekami, lai nodrošinātu tāda civilinženiera objektivitāti, neatkarību un integritāti, kas darbojas šādā sabiedrībā. Tādēļ nevar atzīt, ka aizliegums veidot tamlīdzīgas sabiedrības, kas izriet no ZTG 21. panta, ir “nepieciešams” Direktīvas 2006/123 25. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunkta nozīmē.
- 124 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Komisijas iebildums par Direktīvas 2006/123 25. panta pārkāpumu ir pamatots.
- 125 Līdz ar to ir jāatzīst, ka, saglabājot prasības attiecībā uz civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību juridiskās adreses atrašanās vietu, prasības attiecībā uz dalību civilinženieru, patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrību kapitālā un to juridisko formu, kā arī ierobežojumus attiecībā uz civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību daudznozaru darbībām, Austrijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai paredzēti Direktīvas 2006/123 14. panta 1. punktā, 15. panta 1. punktā, 2. punkta b) un c) apakšpunktā un 3. punktā un 25. pantā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 126 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt Austrijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež segt pašai savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.
- 127 Atbilstoši Reglamenta 140. panta 1. punktam Austrijas Federatīvā Republika savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Saglabājot prasības attiecībā uz civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību juridiskās adreses atrašanās vietu, prasības attiecībā uz dalību civilinženieru, patentu pilnvaroto un veterinārārstu sabiedrību kapitālā un to juridisko formu, kā arī ierobežojumus attiecībā uz civilinženieru un patentu pilnvaroto sabiedrību daudznozaru darbībām, Austrijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū 14. panta 1. punktā, 15. panta 1. punktā, 2. punkta b) un c) apakšpunktā un 3. punktā un 25. pantā.**
- 2) Austrijas Republika sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.**
- 3) Vācijas Federatīvā Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

[Paraksti]